

Josefien's Dagboek.

— en het —
Spoor dat Deurloos Was

Inhoud

Voorwoord	2
Proloog	3
1. de Steen die Niet Stil Wilde Blijven	5
2. Het Huisje dat Niet Lang Bestond	8
3. de Stad die Anders Ademde	11
4. het Eerste Spoor	14
5. de Adem Onder de Straat	17
6. de Kapel die Ademde	20
7. de Trap die niet Beloofde dat Hij Zou Blijven	23
8. Waar Het Donker Te Lang Had Gewacht	26
9. Toen De Tijd Terugsloeg	30
10. Wat Boven de Grond Wilde Blijven	35
Nawoord	38

© Copyright 2025 door Martin Kruiniger – Alle rechten voorbehouden. Het is niet toegestaan om enig deel van dit document te reproduceren, te dupliceren of door te geven, noch in elektronische vorm, noch in gedrukte vorm. Het opnemen van deze publicatie is streng verboden.

Voorwoord

Ik had nooit verwacht dat de stad zoveel geheimen had. Soms voelde ik dingen die anderen niet merkten. Een muur die warm werd. Een steen die leek te ademen. Ik probeerde het altijd te negeren, maar het lukte me nooit helemaal.

Sinds ik Stacey ontmoette werd alles duidelijker. Zij zag dingen die ik alleen voelde. Soms werd ze zelfs meegenomen door wat zij zag. Samen begrepen we de fluisteringen van Delft beter dan ooit.

Dit verhaal begon toen ik een oude steen aanraakte en merkte dat hij verschoof. Het was maar heel even, maar ik voelde meteen dat er iets onder zat dat al lang vergeten was. Het verleden riep ons. En ik wist dat we moesten gaan.

Ik schrijf dit op omdat ik anders vergeet hoe het begon. De stilte, de spanning, het gevoel dat iemand of iets op ons wachtte. En dat het tijd was om te luisteren.

Proloog

Ik voelde het al voordat ik wist wat het was. Het begon als een lichte druk achter mijn ribben, alsof iemand heel zachtjes tegen mijn gedachten duwde. Niet pijnlijk, maar aanwezig. Alsof er iets onder de stenen van Delft lag dat al heel lang probeerde op te staan. Ik wist niet wat het wilde, maar ik voelde dat het dichterbij kwam.

De lucht rook die ochtend anders. Het rook naar vochtige stenen en iets ouds, bijna stoffig, terwijl het niet eens regende. En elke keer dat ik mijn hand langs een muur liet glijden, werd het gevoel sterker. Het was alsof de stad ademde. Lange, trage ademhalingen. En alsof ik die adem kon horen.

Ik zei er niets van tegen Stacey. Tenminste, niet meteen. Zij is altijd direct, altijd eerlijk, maar ik wilde eerst weten of ik het me verbeeldde. Dus ik liep gewoon naast haar, net alsof het een normale dag was, terwijl Spot tegen mijn nek kroop omdat hij de spanning in mij voelde. Hij wist altijd meer dan ik liet merken.

We liepen door de Voorstraat, en toen bleef mijn blik haken aan een oude muur die ik al honderd keer eerder had gezien. Een muur die nooit bijzonder voor me was geweest. Tot nu. Hij trok aan me. Niet letterlijk, maar op een manier die alleen iemand met mijn gave voelt. Alsof er een draad tussen mij en die muur zat en iemand aan het andere einde voorzichtig trok.

Ik legde mijn hand erop en meteen gebeurde het. Een trilling, heel zacht, maar duidelijk. De steen verschoof een heel klein beetje onder mijn hand. Mijn adem stokte. Mijn vingers tintelden. Het voelde alsof er iets aan de andere kant stond dat te lang had gewacht.

Ik wilde mijn hand weghalen, maar ik kon het niet. Het was alsof de steen mij vasthield. Niet hard, maar smeekend. Alsof het wilde dat ik bleef.

Stacey draaide zich naar me toe en keek me aan. Geen vragen, geen verbaasde blik. Alleen die ene uitdrukking die zei dat zij het ook voelde. Dat zij het zelfs zag. Haar pupillen werden groot en haar gezicht werd bleek.

Ze fluisterde dat er iemand achter de muur was. Een vrouw. Iemand die probeerde eruit te komen. Ik voelde een koude rilling langs mijn ruggengraat gaan, alsof de lucht even stilstond. Alsof alles in de straat ophield met bewegen.

Ik wist dat ik daar had moeten weglopen. Iedereen zou dat doen. Maar iets in mij bleef. Alsof het verleden me riep met een stem die ik niet kon negeren. Een stem die klonk als herinnering, pijn en hoop tegelijk.

Ik raakte de muur nog steviger aan. De trilling kwam terug, dit keer dieper, alsof het helemaal tot mijn schouder reikte. En toen, heel even, hoorde ik het. Niet met mijn oren, maar met mijn gave. Een zachte klop. Een verzoek. Een echo van iemand die niet meer gezien werd.

Ik schrijf dit allemaal op omdat ik weet dat dit het echte begin was. Niet de flits. Niet het tijdsreismoment. Maar dit. De steen. De trilling. De vrouw die Stacey zag. Het gevoel dat iets dat eeuwen verborgen was, eindelijk wilde ademen.

Ik wist toen al dat wij geen keuze meer hadden. De stad fluisterde niet. Ze riep.

En wij moesten luisteren.

1. de Steen die Niet Stil Wilde Blijven

Ik had nog steeds dat rare gevoel dat ik in de proloog opschreef. Het zat er al de hele ochtend. Een soort druk onder mijn borst die niet pijn deed maar wel liet weten dat er iets ging gebeuren. Stacey merkte het meteen aan me, ook al zei ik niets. Ze keek me aan toen we door de Voorstraat liepen en zei dat ik zo deed alsof ik een geheim droeg. Ik lachte dat weg, maar vanbinnen wist ik dat ze gelijk had.

Spot kroop iets hoger tegen mijn nek en verstopte zich half onder mijn haar. Dat deed hij alleen als hij spanning voelde. En hij voelde bijna altijd wat ik voelde. Soms vroeg ik me af wie van ons twee beter kon voorspellen wanneer het mis zou gaan.

Het was eigenlijk gewoon een middag zoals altijd. Mensen liepen voorbij, fietsen rammelden over de oude stenen, er rook ergens naar vers brood. Niks bijzonders. Totdat we langs die ene muur kwamen. De muur die ik al kende, maar die zich nooit eerder opdrong aan mijn gedachten.

Ik voelde het meteen. Alsof mijn buik naar binnen trok. Ik keek ernaar en de wereld werd kort iets stiller, alsof alle geluiden verder weg gingen staan. Ik weet dat dit dramatisch klinkt, maar zo voelde het. Alsof die muur mij riep. Heel zacht, maar duidelijk genoeg dat ik niet verder kon lopen.

Ik legde mijn hand erop voordat ik er goed over nadacht.

En toen gebeurde het opnieuw.

Die trilling.

Het was geen wind. Geen loszittende steen. Geen vrachtwagen die voorbij reed. Het was iets dat van binnenuit tegen mijn hand duwde. Alsof er iets onder de steen leefde, of vastzat, of bewoog. Het was kort, maar sterk genoeg om mijn adem te blokkeren.

Spot piepte en kroop helemaal onder mijn haar.

Stacey was meteen stil. En dat gebeurt bijna nooit. Ze stapte dichterbij en ik zag het aan haar gezicht. Dat vreemde, geconcentreerde kijken dat ze alleen heeft wanneer een visioen aankomt. Ze legde haar vingers tegen dezelfde steen, heel voorzichtig, alsof ze hem niet wilde laten schrikken.

"Er is iemand achter," fluisterde ze.

Ik vroeg niet wie. Ik wilde het niet eens weten. Maar ze vertelde het toch. Een vrouw. In een donkere tunnel. Stacey zag haar met haar handen tegen de andere kant van dezelfde steen. Niet schreeuwend, maar dringend. Alsof ze al te lang wachtte.

Ik voelde mijn hart bonzen in mijn hals. De muur werd warm onder mijn hand, alsof hij leefde. Alsof hij ademde. Ik wilde wegrennen, maar mijn voeten deden niets. Ik voelde iets dat ouder was dan ik. Ouder dan de straat. Ouder dan de stad zelf.

"Leg je hand er weer op," zei Stacey zacht.

Ik deed het. Het tintelde meteen. Een ruk warmte, gevolgd door kou. Het voelde alsof iets door mijn vingers naar binnen gleed, een herinnering die niet van mij was maar probeerde zich vast te zetten.

Stacey pakte mijn hand vast. Haar vingers waren koud, maar het voelde vertrouwd. Ze ademde snel. Ik deed hetzelfde.

Ze keek me aan.

"Het is tijd."

Ik wist niet waarmee ze precies bedoelde, maar ik voelde het ook. Alsof de lucht om ons heen dikker werd. Alsof de grond wachtte. Het voelde niet meer alsof wij een keuze hadden.

Ik zag de flits al voordat hij er echt was. Ik voelde hoe alles in mijn borst naar voren werd getrokken, alsof mijn lichaam wist wat er ging gebeuren nog voordat mijn gedachten het konden bijhouden.

Spot dook dieper onder mijn haar. Stacey hield mijn hand vast. En toen raakte ze de steen met haar andere hand.

Alles werd wit.

En ik viel niet. Ik werd meegenomen.

2. Het Huisje dat Niet Lang Bestond

Alles werd wit en het voelde alsof ik tegelijk viel en bleef staan. Ik probeerde mijn ogen te openen, maar de flits was te fel. Toen het licht eindelijk wegzakte, stond ik opeens in koude lucht. Ik hoorde vogels, de wind door gras en heel in de verte het zachte geluid van water. Ik wist meteen dat we niet meer in 2026 waren.

We stonden net buiten Delft. Ik herkende het aan de vorm van de velden en de kromming van de weg. Alleen zag alles er ouder uit. Stil. Alsof de wereld verder van ons af stond.

Naast ons stond een klein houten huisje. Scheef. Het rieten dak was donker van vocht en de hele constructie zag eruit alsof hij nog maar net overeind hing. Ik wilde Stacey net vragen waar we precies waren toen het gebeurde.

Een knal. Niet zomaar een knal. Een harde plof die voelde alsof hij onder mijn voeten vandaan kwam. De lucht vulde zich met rook die uit het huisje schoot. Ik schreeuwde niet, maar mijn hart sloeg zo hard dat het pijn deed.

Het rieten dak stortte in. De zijwanden kantelden om. Alles viel in elkaar alsof iemand een kaartenhuis omduwde. Splinters en stof en rook vlogen alle kanten op. Ik greep Stacey's arm, maar zij begon opeens keihard te lachen.

En toen zag ik waarom.

In de rook stonden Chadri en zijn hond Chase. Ze waren allebei helemaal bedekt met stukjes riet. In hun haar, op hun kleren, zelfs in de vacht van Chase. Chadri keek omlaag naar zichzelf en toen naar ons, met de meest droge blik die ik ooit bij hem had gezien.

"Nou, dat was ook niet echt de bedoeling," zei hij.

Ik begon ook te lachen. Het zag er gewoon te belachelijk uit. Chase schudde zich uit en er vloog nog meer riet door de lucht. Het leek even of we midden in een storm van stro stonden.

In mijn ooghoek zag ik iemand aankomen. Ik voelde het eerder dan ik het zag. Een zachte, warme aanwezigheid. Ik draaide me om en daar liep Annelieke. Haar witte mantel bewoog rustig om haar heen, alsof niets haar ooit kon afschrikken.

Ik rende naar haar toe. Zij sloeg haar armen om me heen en het voelde alsof alle spanning uit mijn schouders zakte. Stacey kreeg dezelfde knuffel en lachte nog steeds half om Chadri die riet uit zijn sok probeerde te vissen.

Jacob kwam tevoorschijn bovenop Annelieke's schouder. Zijn snorharen trilden en hij maakte een hoge piep. Spot hoorde het meteen. Hij sprong van mijn schouder af en rende rechtstreeks naar zijn vader. Ze botsten zacht tegen elkaar aan en weken geen seconde van elkaars zijde. Ze maakten kleine, zachte geluidjes die alleen cavia's snappen. Ik voelde mijn ogen een beetje prikken, maar ik liet het niet zien.

"Hoelang zijn jullie hier al," vroeg Stacey.

"Wij wisten dat jullie hierheen zouden gaan," zei Annelieke. "Alleen niet wanneer. En niet waarom. Maar ik kreeg gisteren een voorgevoel. Daarom zijn wij alvast gegaan."

"Ja," zei Chadri terwijl hij nog een pluk riet uit zijn haar trok. "Dit ding van een hutje stond leeg, dus ik dacht dat we hier wel konden slapen."

"Dat had je beter niet kunnen doen," zei Stacey met een grijns.

Chadri zuchtte alsof hij zich zwaar beledigd voelde, maar zijn ogen lachten. Chase rende naar mij toe en duwde mijn hand omhoog met zijn kop zodat ik hem zou aaien. Het werkte natuurlijk meteen.

"Maar waarom zijn we hier," vroeg Chadri.

Stacey en ik vertelden alles. Over de muur. De trilling. De vrouw in de tunnel. De steen die niet stil wilde blijven. Terwijl we vertelden, werd het stiller om ons heen. Zelfs de rook leek rustig neer te dwarrelen.

Ik voelde het opnieuw. Datzelfde trekken in mijn borst. Die richting. Alsof iets of iemand ons riep.

Annelieke keek naar de nevel die tussen de bomen richting Delft hing. Het leek alsof de stad zelf wachtte.

"Het is tijd om te gaan," zei ze zacht.

En we liepen samen verder. De vijf van ons. En twee cavia's die nog steeds tegen elkaar aan liepen alsof ze nooit meer uit elkaar wilden.

3. de Stad die Anders Ademde

We liepen met z'n allen richting Delft. Het voelde vreemd. Niet eng, maar alsof de lucht dikker was dan normaal. Alsof de tijd zelf tussen de bomen hing en ons in de gaten hield. Ik had dat gevoel vaker gehad, maar vandaag was het sterker. Bij elke stap die ik zette, leek er iets onder mijn voeten te bewegen. Niet letterlijk, maar in mijn gedachten. Alsof de grond herinneringen vasthield die ik bijna kon aanraken.

Spot liep op mijn schouder, maar steeds als de wind veranderde kroop hij onder mijn haar. Jacob zat hoog op Annelieke's schouder en deed precies hetzelfde. Het zag er bijna lief uit, alsof ze samen in een klein clubje zaten waar wij geen deel van mochten uitmaken. Ik voelde hoe Spot af en toe trilde en ik aaide hem zacht achter zijn oor. Dat hielp altijd.

Chase huppelde om ons heen. Echt huppelde. Alsof de hele wereld een groot avontuur was dat speciaal voor hem gemaakt was. Hij rende naar Stacey en dan naar mij, dan weer naar Chadri, alsof hij niet kon kiezen wie hij als eerste blij moest maken.

De weg naar Delft zag er ouder uit dan ik gewend was. Geen auto's. Geen stenen stoepen. Alleen aarde, gras en oude houten hekjes die bijna omvielen. De wind maakte een geluid dat ik nooit eerder had gehoord. Minder lawaai, maar veel meer leven.

Stacey keek steeds om zich heen. Niet alsof ze bang was, maar omdat ze iets probeerde te begrijpen. Uiteindelijk vroeg ik wat er was.

"Het voelt hier anders," zei ze. "Alsof iemand hier net iets heeft achtergelaten. Een echo. Een herinnering die niet klopt."

Ik wist precies wat ze bedoelde. Ik had het ook gevoeld. Iets in de lucht was te zwaar. Te vol. Het rook naar nat hout en iets wat leek op as. Niet nu, maar van vroeger. Alsof hier iets was gebeurd dat niet vergeten wilde worden.

Toen we dichterbij de stad kwamen, werden de geluiden luider. Stemmen. Wagenwielen. Hoefgetrappel. Alles klonk ruw, alsof niemand tijd had om

rustig te zijn. De poort van Delft stond open en was veel kleiner dan de moderne poort die ik kende. De muren waren van hout en baksteen en ik kon zelfs de scheuren zien. Alsof de stad zelf moe was.

Chadri bleef staan en keek naar de gebouwen. Zijn gezicht veranderde alsof hij iets herkende of iets opmerkte dat wij niet zagen. Hij legde zijn hand tegen de houten poort alsof hij luisterde. Chase ging meteen stil zitten en keek in dezelfde richting.

"Hier is iets gebeurd," zei Chadri zacht. "Niet vandaag. Lang geleden. Maar het hangt er nog."

Ik voelde het meteen in mijn armen. Een koude tinteling die naar mijn schouders kroop. Spot kroop dieper onder mijn haar en Jacob verdween bijna volledig in het hare van Annelieke.

"Is dit van de vrouw," vroeg Stacey fluisterend.

"Ik denk het," zei ik. "De steen leidde ons hierheen. Dit moet ermee te maken hebben."

We liepen de stad in en ik voelde alsof ik in een andere versie van Delft terecht kwam. De huizen stonden scheef. De daken waren van riet. De lucht leek grijs. Mensen keken ons kort aan, maar keken dan weer weg, alsof ze geen tijd hadden voor vreemden.

Toen we een smalle steeg in liepen, gebeurde het.

Ik voelde mijn hand warm worden. Zomaar. Alsof iemand hem vastpakte zonder dat iemand dat kon. Het was geen pijn, maar een dringende warmte die omhoog kroop tot in mijn borst. Mijn adem stopte even.

"Josefien," zei Stacey zacht. "Voel je dat."

Ik knikte. Het voelde alsof de grond iets wilde zeggen.

Ik legde mijn hand op de muur naast me. Meteen schoot er een beeld door mijn hoofd. Niet duidelijk, maar genoeg om mij te laten schrikken. Een

donkere gang. Een zaklamp. Een hand die tegen een muur sloeg. Een stem die fluisterde dat het licht bijna uitging.

Ik haalde mijn hand snel weg en leunde tegen de muur.

"Ze is hier geweest," zei ik. "De vrouw. Ik voelde haar. Ze probeerde naar boven te komen, denk ik."

Annelieke kwam naast me staan. Ze legde haar hand op mijn schouder en keek de steeg in. "De stad laat het zien aan jou," zei ze rustig. "Omdat jij het nodig hebt. Vertrouw daar maar op."

Ik probeerde te slikken maar mijn keel was droog. Het was te echt. Te dichtbij. Stacey pakte mijn hand vast, stevig maar warm. Ze keek me aan met dat blikje dat zei dat ze me nooit alleen zou laten.

"We vinden haar," zei ze. "We vinden uit wat er met haar is gebeurd."

Ik keek naar de steeg. Dieper. Donkerder. Alsof het ons uitnodigde om verder te gaan.

En ik wist het.

Hier zou het beginnen.
En misschien ook eindigen.

4. het Eerste Spoor

De steeg werd smaller naarmate we verder liepen. Het voelde alsof de muren dichterbij elkaar schuiven wilden, alsof ze ons wilden dwingen om recht vooruit te blijven kijken. De lucht rook naar nat hout en iets scherp, alsof er ooit vuur was geweest. Elke keer dat ik adem haalde, proefde ik het bijna.

Spot kroop stevig onder mijn haar en bleef daar zacht trillen. Jacob deed hetzelfde bij Annelieke, waardoor hun haren allebei bewogen alsof er twee kleine wezentjes onder zaten te schuilen. Chase liep nu vlak achter mij, alsof hij wilde dat hij als eerste zou merken als er iets misging. En ergens voelde dat fijn.

Stacey liep naast me. Ze keek niet meer alleen om zich heen, maar alsof ze door alles heen probeerde te kijken. Ze bleef soms even stil staan, fronste, en liep dan weer verder. Ik herkende dat. Dat deed ze alleen wanneer een visioen probeerde binnen te komen maar nog niet sterk genoeg was.

"Het is hier," zei ze opeens zacht.

Ik wist niet wat ze precies bedoelde, maar ik voelde het meteen. De lucht werd kouder, maar mijn handen werden warmer. Niet normaal warm, maar psychometrie-warm. Het soort warmte dat aankondigt dat er een herinnering onder je huid kruipt.

"Voel je dat," vroeg ik.

Stacey knikte. "Dit is het spoor. Het eerste echte."

We stonden voor een oude houten deur. Geen gewone deur. Hij was laag, smal en leek al eeuwen niet meer gebruikt. Het hout was donker en had diepe groeven, alsof iemand er ooit met nagels langs was gegaan. Het voelde anders dan de rest van de steeg. Ouder. Zwaarder. Beladen.

Ik stak mijn hand uit, maar nog voordat ik hem kon aanraken, voelde ik hoe mijn vingers begonnen te tintelen. Een voorwaarschuwing. Alsof het verleden wilde zeggen dat ik voorzichtig moest zijn.

"Misschien beter dat jij het doet," fluisterde Stacey.

Maar ik schudde mijn hoofd. "Jij ziet het. Ik voel het. We moeten het samen doen."

Ze glimlachte. Dat kleine, zachte glimlachje dat ze alleen gebruikt wanneer ze bang is maar het niet wil toegeven. Ze pakte mijn hand vast, net zoals bij de steen in de Voorstraat.

Samen raakten we de deur aan.

En meteen gebeurde het.

De wereld viel niet weg, maar werd dieper. Donkerder. Het was alsof mijn gedachten in een tunnel trokken. Ik voelde aarde tegen hout. Vocht dat langzaam omhoog kroop. Een adem die geen lucht had. En een hand. Een hand die tegen de binnenkant sloeg. Hard. Wanhopig. Dezelfde trilling als bij de steen.

Stacey hapte naar adem naast mij. "Ik zie haar," fluisterde ze. "Nog steeds in die gang. Ze probeert omhoog te komen. Ze is gewond. Ze zoekt... licht."

Ik voelde koud water langs mijn armen, ook al was het alleen in mijn hoofd. Het beeld was zo sterk dat het klonk alsof het echt naast mij stroomde.

Toen zakte alles plots weg. Het beeld, de geluiden, de druk. Alleen de kou bleef, alsof de herinnering nog in mijn bloed zat.

"Ze kwam hier langs," zei ik. "Dit was een uitgang. Of een doorgang. Maar nu is hij dicht."

Chadri kwam dichterbij en legde zijn hand tegen de deur. Hij sloot zijn ogen, alsof hij probeerde te luisteren met meer dan alleen zijn oren. Chase ging zitten en begon zachtjes te grommen, niet boos maar waarschuwend.

"Er zit iets achter," zei Chadri. "Iets groots. En oud."

Annelieke keek naar het slot. "Dit is niet zomaar dichtgemaakt," zei ze. "Dit was opzettelijk."

Stacey slikte. "Waarom zou je een uitgang naar een tunnel opzettelijk dichtmaken. En waarom zo stevig."

Ik wist het antwoord al voordat het in mijn hoofd vorm kreeg.

"Om iemand binnen te houden," zei ik.

Het werd stil. Zelfs de stad leek te wachten.

Ik voelde het weer. Dat trekken onder mijn borst. Een richting. Alsof er iets verderop nog sterker was. Een plek die ons riep zoals de steen dat deed.

"Dit is pas het begin," fluisterde ik.

En ik wist dat het niet mooier of veiliger zou worden.

Maar we moesten verder.

5. de Adem Onder de Straat

Ik had gedacht dat het spoor bij de deur het engste deel zou zijn, maar dat bleek niet zo te zijn. Want zodra we de steeg verlieten, voelde ik het meteen opnieuw. Een soort pulseren in de grond. Niet constant, maar in golven. Alsof er ergens onder ons een groot hart klopte dat probeerde wakker te worden.

Stacey voelde het ook. Ik zag het aan haar ogen. Ze werd stiller, maar niet uit angst. Het was dat soort stilte die ze heeft wanneer een visioen dichterbij komt dan ze prettig vindt. Spot verstijfde op mijn schouder en Jacob kroop diep in Annelieke's haar. Het zag eruit alsof ze probeerden samen zo klein mogelijk te worden.

"Het komt dichterbij," fluisterde Stacey.

Ik knikte, al wist ik niet precies wat ze bedoelde. Het enige dat ik wist, was dat we iets volgden dat dieper en ouder was dan de stad om ons heen.

We liepen verder tot we het kleine pleintje bereikten dat ik herkende uit oude kaarten van Delft. In mijn tijd stond hier een winkel en een paar flats, maar hier stonden alleen lage huizen van hout en baksteen. En precies in het midden lag een losse, donkere straatsteen die vreemd glansde in het schemerlicht.

De steen trok aan mij.

Niet zoals de muur. Niet zoals de deur. Maar veel sterker. Alsof een onzichtbare hand aan mijn borst trok en zei dat ik dichterbij moest komen.

"Josefien," zei Stacey zacht, maar ik hoorde haar stem alsof ze heel ver weg stond.

Ik liep naar de steen toe. Mijn handen trilden. Ik wilde hem niet aanraken, maar ik wilde het juist wel. Het was alsof mijn gedachten niet meer van mij waren.

"Laat mij eerst," zei Chadri terwijl hij voorzichtig naar voren stapte.

Maar de steen reageerde nog voordat hij hem raakte. De lucht boven het plein werd koud. De wind draaide. De vlam van een fakkel aan een muur in de verte flakkerde alsof hij naar ons toe wilde buigen.

Ik kon niet meer wachten. Ik knielde en legde mijn hand op de steen.

Het gebeurde meteen.

Een stortvloed. Een ruk van beelden en geluiden die niet van mij waren. Water dat door een tunnel stroomde. Een vrouw die struikelde en haar handen voor zich uitstak. Haar adem ging snel. Ze gleed uit. Ik voelde de pijn in haar knie. Ik rook het natte hout. Ik zag het licht dat langzaam uitging.

Ik trok mijn hand weg en viel achterover. Stacey was al bij me voordat ik de grond raakte. Ze pakte mijn armen en vroeg wat ik zag, maar mijn keel voelde dichtgeknepen. Ik kon alleen maar naar die ene steen kijken.

"Dit is het," zei ik eindelijk. "Dit is waar ze langs kwam. En waar ze viel."

Chadri hurkte voorover en legde zijn hand naast de mijne op de steen. Hij keek niet naar mij, maar naar de grond, alsof hij door de steen heen probeerde te luisteren. Chase stond naast hem en blafte een keer, zacht maar waarschuwend. Niet naar ons, maar naar de steen zelf.

"Er zit een doorgang onder," zei Chadri rustig. "En hij is oud. Heel oud. En iemand heeft hem dichtgemaakt."

"Waarom," vroeg Stacey zacht.

Annelieke antwoordde voordat ik het kon zeggen. "Omdat sommige dingen die onder de stad gebeuren, nooit meer omhoog mochten komen."

Ik voelde een koude rilling die dwars door mijn rug ging. De wind trok aan mijn haar alsof de lucht iets wilde zeggen dat ik nog niet mocht horen.

Ik legde mijn hand opnieuw op de steen, maar dit keer voorzichtig. De warmte kwam langzamer door. Ik voelde de aanwezigheid van de vrouw. Niet levend. Niet dood. Meer een echo. Een herinnering die vastzat tussen tijdlagen.

Toen zag ik het.

Een tweede spoor.

Niet in de steen. Maar ernaast.

Een dunne scheur in de grond die perfect recht liep richting een oude kapel die aan het einde van het plein stond. Een scheur die eruitzag alsof de aarde ooit openscheurde en daarna met tegenzin weer werd dichtgeduwd.

"Daar," zei ik. "De ingang. Het moet daar zijn."

Stacey kneep in mijn hand. Ze zag het nu ook. Of ze voelde het. Misschien allebei.

Chadri keek naar de kapel. Zijn gezicht veranderde. Chase begon zacht te grommen.

"Dat is geen gewone kapel," zei hij. "En dit wordt geen gewone ingang."

Ik wist dat hij gelijk had.

Want de adem onder de straat werd sterker.

En ik voelde dat wij dichterbij kwamen dan de stad ooit had bedoeld.

6. de Kapel die Ademde

De scheur in de grond leidde ons rechtstreeks naar de oude kapel. Hij leek klein van buiten, maar er zat iets in de lucht dat voelde alsof het gebouw groter was van binnen. Alsof de muren zich hadden volgezogen met alles wat hier ooit was gebeurd en dat nu langzaam weer loslieten.

De deur van de kapel stond halfopen. Dat vond ik misschien nog enger dan wanneer hij dicht was geweest. Het was alsof iemand net naar binnen was gegaan. Of alsof iemand binnen wachtte.

"Voel je dat," fluisterde Stacey.

Ik hoefde niet te antwoorden. Natuurlijk voelde ik het. Een warme druk in mijn handpalmen. Mijn gave trok me naar binnen zoals water trekt aan iets dat wil drijven. Spot kroop meteen onder mijn haar toen ik de eerste stap zette. Jacob deed precies hetzelfde bij Annelieke.

De lucht in de kapel rook naar vocht, rottend hout en iets dat leek op oude as. Het licht was zwak. De glazen ramen waren zo vuil dat er bijna geen zon doorheen kwam. Het voelde alsof de kapel zichzelf probeerde te verstoppen.

Chadri liep voorop, met Chase vlak naast hem. Chase snuffelde aan de stenen vloer en piepte zacht, alsof hij iets rook dat diep onder ons zat. Annelieke liep achter ons, rustig, alsof zij precies wist wat dit gebouw probeerde te verbergen.

Stacey pakte mijn hand. "We zitten dichtbij," zei ze. "Heel dichtbij."

Ik knikte. Het voelde alsof mijn hart twee keer zo snel ging. Elke muur leek naar ons toe te buigen. Elke plank kraakte alsof er iemand onder lag te ademen.

We liepen langs houten banken die bijna uit elkaar vielen. Aan het eind van de kapel stond een klein altaartje met een houten kruis dat half verscholen zat achter spinnenwebben. Maar dat was niet wat mijn aandacht trok.

Het was de vloer.

Een ronde steen. Precies in het midden van het gangpad. Donkerder dan de rest. Glad. Te glad voor zo'n oude kapel. Alsof iemand hem had gepolijst. Alsof hij vaak werd aangeraakt.

Ik voelde hem in mijn borst nog voordat ik hem zag.

"Daar," fluisterde ik.

Chadri stopte. Hij keek naar de steen en zijn gezicht veranderde alsof hij iets herkende. Hij knielde en legde zijn hand erop. Chase zette zijn pootjes op de rand en snuffelde alsof hij wist wat er onder zat.

Ik zat al op mijn knieën voordat ik erbij nadacht. Stacey volgde me en pakte mijn hand weer vast. We deden alles samen. We moesten dit samen doen.

Toen raakten we met z'n tweeën de steen aan.

De wereld kantelde.

Geen flits. Geen licht. Maar een ruk aan mijn gedachten. Beelden schoten door mijn hoofd. Een fakkel die langzaam uitging. Een vrouw die een gang door rende en tegen deze exacte steen sloeg. Haar adem ging zwaar. Ze keek achterom. Haar gezicht was nat van angst. En van water.

Ik voelde de druk van instortend hout. Ik hoorde iets kraken. Ik rook de modder die opdroogde op haar handen.

Toen viel het beeld stopt.

Ik hapte naar adem en mijn hoofd tolde. Stacey keek me aan met tranen in haar ogen. Ze zag het ook. Misschien nog duidelijker dan ik.

"Dit is de ingang," zei ik zacht. "Ze probeerde hier omhoog te komen."

"Maar iemand heeft het dichtgemaakt," zei Stacey. "Met opzet."

Chadri legde zijn oor tegen de steen. "Er zit ruimte onder," zei hij. "Ik hoor het. Niet veel. Maar genoeg voor een doorgang."

Annelieke knielde naast ons. Ze legde haar hand op onze schouders. "De stad wilde haar niet laten ontsnappen," zei ze. "En misschien wilde iemand anders dat ook niet."

Ik voelde hoe de warmte in mijn handen sterker werd. Alsof de steen vroeg om open te gaan. Alsof hij ons herkende.

"We moeten naar beneden," zei ik.

Het klonk niet stoer. Niet heldhaftig. Gewoon eerlijk. Want ik wist dat dit het moment was waarop alles zou veranderen. We konden niet meer terug. Niet zonder te weten wat onder deze steen lag.

Chadri keek naar me, knikte en schoof zijn vingers langs de rand van de ronde steen. Chase begon te graven alsof hij hem wilde helpen. Het geluid galmde door de kapel.

Toen hoorde ik het.

Een klik.

Niet luid. Niet mechanisch. Meer alsof de steen zelf opgelucht was dat iemand hem eindelijk wilde openen.

De rand kwam los.

En een koude, lange zucht van lucht blies uit de diepte. Zo oud dat het voelde alsof ik eeuwen inademde.

Stacey kneep in mijn hand. Ik kneep terug.

Want onder deze kapel lag de doorgang die al sinds 1319 wachtte om weer gezien te worden.

En wij gingen hem openen.

7. de Trap die niet Beloofde dat Hij Zou Blijven

Toen de steen eenmaal loskwam, voelde het alsof de hele kapel inhield. Alsof het gebouw zelf wist wat we gingen doen en hoopte dat we het niet zouden doen. Maar ik kon de opening niet negeren. De lucht die eruit kwam was ijskoud, vochtig en zo oud dat het bijna pijn deed om in te ademen. Het rook naar nat hout, aarde en iets dat bijna... verdrietig was.

Chadri tilde de ronde steen volledig opzij. Hij deed het alsof het niks woog, maar ik zag aan zijn schouders dat het eigenlijk veel zwaarder was. Chase sprong meteen naar voren en keek nieuwsgierig in het gat, zijn staart zwiepte heen en weer alsof hij dacht dat dit allemaal één groot spel was.

"Pas op," zei Stacey zacht, maar Chase luisterde niet. Hij bleef gewoon vrolijk kijken, alsof een eeuwenoude tunnel niets bijzonders was.

Ik knielde bij de rand. Spot kroop onder mijn haar en trilde tegen mijn nek aan. Jacob stak zijn kopje voorzichtig onder Annelieke's haar vandaan en maakte een piepje dat klonk alsof hij wilde zeggen dat dit geen goed idee was. Dat maakte het alleen maar enger.

Onder de ronde steen begon een smalle stenen trap. Hij liep steil naar beneden en verdween in het donker. Ik kon maar drie treden zien. Daarna was er alleen duisternis. Een duisternis die niet leeg voelde. Het voelde alsof hij keek.

"Daar is het," zei ik. Mijn stem klonk vreemd. Stil. Alsof ik fluisterde terwijl ik dat niet deed.

Stacey knikte. "We moeten gaan."

Annelieke legde heel even haar hand op mijn schouder. Niet om me tegen te houden. Eerder om me sterker te maken. "Volg je gevoel," zei ze. "Maar luister ook naar wat je lichaam zegt. Als het gevaarlijk wordt, voel je dat eerste."

Dat deed ik altijd. Dat moest ik ook wel. Anders had ik hier niet gestaan.

Chadri pakte een kleine fakkel die tegen de muur van de kapel stond, stak hem aan en hield hem boven de opening. Het licht danste tegen de stenen treden, maar het leek de duisternis niet echt te verdrijven. Het voelde eerder alsof de schaduwen zich terugtrokken en wachtten tot we mee naar binnen zouden gaan.

"Ik ga eerst," zei Chadri.

Maar ik stond al op.

"Nee," zei ik. "Dit spoor is van mij. Ik moet voorop."

Stacey pakte mijn hand stevig vast. "Dan ga ik naast je."

We keken elkaar aan. We hoefden het niet te zeggen, maar we dachten het allebei. Als dit fout ging, dan gingen we samen fout. Als dit goed ging, dan deden we dat ook samen. Dat was altijd al zo geweest.

Ik zette mijn voet op de eerste trede.

Hij kraakte.

Niet zoals oude trappen normaal doen. Dit was anders. Het klonk alsof de steen zelf kreunde. Alsof hij pijn had. Of herinneringen.

De tweede trede was nog kouder. Ik voelde de vochtigheid door mijn schoenen heen. De derde trede rook naar modder. Naar water dat ooit veel hoger had gestaan.

De vierde trede was helemaal donker.

Ik voelde het pas laat: iets trok zacht aan mijn gedachten. Niet hard. Niet dwingend. Meer alsof het verleden tegen mij fluisterde dat ik niet achterom moest kijken.

Stacey kneep weer in mijn hand. "Je doet het goed," zei ze.

Ik wist niet of dat waar was, maar het hielp.

Op de zesde trede hoorde ik ineens water druppen. Een heldere, scherpe drup die echo's maakte die veel te lang bleven hangen.

"Het klinkt alsof het ver weg valt," fluisterde ik.

"Of heel diep," zei Stacey.

Chadri hield de fakkel boven ons en kwam langzaam achter ons aan. Chase volgde hem, maar bleef dicht bij zijn benen. Annelieke liep als laatste, rustig, alsof de trap niet kon instorten zolang zij er liep.

Toen we bijna onderaan waren, zag ik het. Een smalle doorgang. De lucht kwam er klam uit. Er hing een lichte nevel in de gang. De wanden waren van hout en steen door elkaar, alsof iemand ooit haast had gehad om dit te bouwen.

Ik bleef staan.

"Hier is het gebeurd," zei ik.

Ik voelde het in mijn armen. In mijn handen. In mijn gedachten. De vrouw. Haar angst. Haar pijn toen ze viel. Haar hand die tegen een houten wand sloeg. Haar adem die sneller werd. Haar hart dat klopte alsof het wilde ontsnappen.

Stacey legde haar hand tegen de wand. Haar ogen werden groot. "Ze is hier nog," zei ze. "Niet als persoon. Als echo. Ze zit vast."

Ik ademde diep in, al voelde het alsof mijn longen tegen iets ouds drukten.

"Dan gaan we haar vinden," zei ik.

En deze keer klonk mijn stem niet klein.

Deze keer klonk hij alsof ik het meende.

8. Waar Het Donker Te Lang Had Gewacht

De gang werd smaller toen we verder liepen. Zo smal dat ik mijn schouders moest draaien om ertussendoor te passen. De lucht werd vochtiger. De druppels water die van het plafond vielen, klonken alsof ze op metaal vielen, ook al zag ik alleen hout en steen. Spot kroop diep onder mijn haar en trilde zo hard dat ik hem tegen mijn hals voelde bonzen. Jacob piepte zacht vanuit Annelieke's haar, alsof hij probeerde te zeggen dat we moesten omkeren.

Maar dat kon niet meer. We waren al te ver gegaan.

Het licht van de fakkel flikkerde tegen de houten wanden. Ze waren kromgetrokken, nat en donker van eeuwen vocht. De lucht rook naar oude plassen, modder en iets wat leek op angst. Ik voelde het in mijn handen. Mijn gave raakte alles tegelijk. De grond. De wanden. De mensen die hier ooit hadden gelopen. En de vrouw.

Ze was dichtbij. Te dichtbij om nog weg te lopen.

"Ik hoor haar," fluisterde Stacey. Haar stem kraakte een beetje. "Ze is vlak voor ons."

"Leeft ze nog," vroeg ik, al wist ik het antwoord eigenlijk al.

Stacey schudde langzaam haar hoofd. "Nee. Maar ze is niet weg. Ze zit vast in wat er met haar gebeurde."

We maakten nog een paar stappen. De gang opende zich ineens tot een kleine ruimte, rond en half ingestort. Balken lagen schuin tegen elkaar, alsof ze elk moment konden vallen. De lucht voelde zwaar. Alsof er iets onzichtbaar drukte.

"Blijf dicht bij mij," zei Annelieke zacht.

Chadri hield de fakkel hoger en keek om zich heen. Chase stond naast hem en gromde laag, alsof hij iets hoorde dat wij niet konden horen. Zijn staart stond rechtop en zijn oren trilden.

En toen zag ik het.

Of eigenlijk voelde ik het eerst. Een koude golf door mijn borst. Zo snel dat ik ernaar hapte.

De vrouw stond in de hoek van de ruimte. Niet echt. Een echo. Een herinnering die zo sterk was dat ze bijna zichtbaar werd. Ik zag hoe ze haar handen tegen een half ingestorte wand duwde. Hoe haar knieën modderig waren van het vallen. Hoe haar adem steeds sneller ging.

Stacey liep naar haar toe alsof ze magnetisch werd aangetrokken. Ik greep haar hand, maar ze kneep niet terug. Haar ogen waren gefixeerd op iets wat ik niet volledig zag.

"Haar naam is... Mette," fluisterde Stacey. "Ze probeert... ze wil... omhoog. Ze probeert de weg te vinden. Ze denkt dat iemand haar hoort."

Ik voelde hoe mijn eigen hart pijn deed. Het was alsof haar paniek door mijn ribben trok.

De wand naast haar kraakte opeens. Heel zacht. Maar ik hoorde het alsof het naast mijn oor gebeurde.

"Ze zit onder iets," zei ik. "Onder een balk. Ze is gevallen hier. En... opgesloten."

Op dat moment scheurde er boven ons een geluid door de ruimte. Een diepe, lage kraak. Het klonk alsof iets heel zwaars het begaf. Chadri draaide zich razendsnel om.

"De balken," zei hij. "Deze plek gaat opnieuw instorten."

Mijn benen begonnen te trillen. Niet van angst. Van het besef dat we snel moesten zijn. Heel snel.

Ik liep naar de plek waar Mette stond. Mijn hand reikte uit, alsof ik haar kon aanraken, al wist ik dat dat onmogelijk was. Maar mijn gave deed iets.

De lucht werd warmer rondom mijn hand. De echo werd sterker. Ik hoorde haar adem. Haar stem. Haar laatste gedachte toen ze hier was.

"Ze dacht dat iemand haar zou vinden," zei ik. Mijn stem klonk alsof hij niet van mij kwam. "Ze dacht dat ze nog tijd had. Dat ze nog een paar stappen kon zetten."

Stacey's ogen vulden zich met tranen. "Ze wilde niet vergeten worden. Ze wilde niet dat de doorgang dichtging terwijl zij er nog in zat."

De ruimte schudde een fractie. Stof dwarrelde van het plafond.

"We moeten hier weg," zei Chadri. "Nu."

Maar ik schudde mijn hoofd. "Niet zonder haar."

"Ze is niet meer te redden, meisje," zei Chadri zacht, met die kalme stem van hem.

"Niet haar lichaam," zei ik. "Maar haar verhaal wel. Haar herinnering. Dat is waarom we hier zijn. Dit is waarom de steen ons riep."

Ik legde mijn hand tegen de houten wand naast haar echo. De warmte schoot door mijn arm naar mijn borst. Ik voelde de laatste seconden van haar leven. Haar angst. Haar pijn. Haar hoop dat iemand haar stem nog zou horen.

Stacey pakte mijn andere hand. Ze sloot haar ogen. "Ik zie haar. Ik zie alles. Ze wil dat we weten wat er gebeurde. Ze wil dat de doorgang weer gehoord wordt."

Een diepe, zware balk boven ons begon te bewegen. De kamer kraakte alsof hij protesteerde.

"Nu," riep Chadri. "Jullie moeten nu weg."

Chase blafte luid, alsof hij het bevestigde.

Ik kneep Stacey's hand en fluisterde een paar woorden die ik niet eens bewust koos. "Wij horen je. En we nemen je mee."

De echo van Mette vervaagde. Niet langzaam. Maar alsof ze eindelijk losliet.

Toen trok Stacey me achteruit. De hele wereld schudde op het moment dat we het kleine vertrek uit stapten. Een balk viel precies waar we stonden, stof schoot om ons heen, en mijn hart sloeg zo hard dat ik hem voelde in mijn keel.

We renden. Ik wist niet hoe. Ik wist niet hoe lang. Ik voelde alleen handen die me trokken, Spot die onder mijn haar klemde, Jacob die piepte tegen Annelieke's nek, en de warmte van iets dat eindelijk rust had gevonden.

Toen we de trap omhoog zagen, voelde ik tranen op mijn wangen.

Niet van angst.

Maar omdat Mette eindelijk gezien was.

9. Toen De Tijd Terugsloeg

Ik dacht dat we er waren. Dat het zwaarste moment in het kleine vertrek was geweest. Maar zodra we eruit waren, wist ik dat ik ongelijk had. Mette was weg, haar echo was opgelost, maar het leek alsof de doorgang zelf boos werd. Alsof hij eeuwenlang had gewacht tot iemand de stilte verbrak en nu alles tegelijk weer wilde sluiten.

De gang trilde onder onze voeten. Het hout kraakte zo hard dat het klonk alsof iemand onder ons probeerde te schreeuwen. De lucht werd dikker. Klammer. Alsof elke ademhaling te veel ruimte nam.

"Ren," zei Chadri. Niet hard, maar dringend. Het soort dringend dat geen twijfel toeliet.

Chase rende meteen vooruit, maar bleef omkijken om te controleren of we volgden. Spot kroop in pure paniek diep onder mijn haar en drukte zich tegen mijn nek aan. Jacob deed hetzelfde bij Annelieke en piepte hoog. Het geluid sneed door de lucht. En door mijn hart.

We renden de gang in. De fakkel flakkerde in Chadri's hand en het licht werd onrustig. Het danste tegen de wanden alsof het niet wist waar het moest gaan. Ik pakte Stacey's hand en voelde haar vingers koud en klam. Ze keek niet naar mij. Ze keek vooruit, haar ogen groot en gespannen, alsof ze iets zag wat wij nog niet zagen.

De eerste balk viel achter ons.

Een harde knal. Een wolk van stof. Een echo die tegen mijn rug sloeg. Ik voelde de trilling tot in mijn tanden.

" sneller," hijgde Stacey.

Ik knikte, maar ik kon bijna niet praten. Het voelde alsof mijn longen werden dichtgedrukt door de lucht zelf. Alsof de doorgang niet wilde dat wij teruggingen. Alsof het verleden zich om ons heen sloot.

Voor ons doemde de trap op. Maar terwijl we dichterbij kwamen, zag ik dat een deel van de treden scheef stond. Alsof ze elk moment konden afbreken.

Een nieuwe scheur schoot door het plafond. De grond schudde. Het geluid was zo luid dat het pijn deed aan mijn oren. Chase gromde naar niets en tegelijkertijd naar alles. Alsof hij tegen de hele tunnel wilde vechten.

"Josefien," riep Stacey, maar haar stem brak in de trillingen van de lucht.

Ik voelde opeens de psychometrie door mijn armen trekken. Niet zacht. Hard. Als een golf. Alsof de hele tunnel mij greep. Ik zag een flits. Mette. Haar laatste paniek. De balk die viel. De trap die nadien verschoven werd. De stad die alles dichtgooide. De stilte. De eeuwen.

Ik struikelde en Stacey greep me stevig vast.

"Niet stoppen," fluisterde ze. Haar ogen vulden zich met tranen die ze niet liet vallen. "We gaan dit halen."

Ik wilde haar geloven. Maar de doorgang zag dat anders.

Een balk viel recht voor onze voeten. Chadri duwde hem opzij alsof het niets was, maar ik zag aan zijn gezicht dat het hem moeite kostte. Annelieke hielp hem, en voor een moment leek het alsof haar aanwezigheid de tunnel tegenhield. Alsof zij de lucht geruststelde.

Toen hoorden we het.

Een diepe, rollende dreun.

De hele trap bewoog.

"Nu," riep Chadri. "Nu de trap op. Nu. Meteen."

Ik draaide me niet om. Ik durfde het niet. Ik voelde de lucht achter me trillen alsof er handen van tijd naar mijn enkels grepen.

Stacey en ik namen tegelijk de eerste trede. Hij kraakte maar brak niet. Chase rende vlak voor ons uit en keek telkens snel om. Zijn ogen waren wijd en fel, alsof hij elke centimeter van onze route wilde bewaken.

Annelieke hielp Jacob tegen haar nek drukken terwijl ze ondanks alles kalm bleef. Hoe ze dat deed, begreep ik niet. Maar telkens als mijn hart te snel ging, keek ik naar haar en voelde mijn adem iets rustiger worden.

We bereikten het midden van de trap toen de doorgang zijn laatste aanval gaf.

Een onmenselijk harde knal.

Alles schudde. De trap kantelde een paar centimeter. Een steen viel zo dicht langs mij dat ik de lucht langs mijn wang voelde.

Ik gilde. Niet omdat ik bang was. Omdat de lucht zo zwaar werd dat ik dacht dat ik zou stikken.

"Josefien," riep Stacey. "Hou vol. Hou mijn hand vast."

Ik klemde mijn vingers rond de hare alsof zij het enige was dat mij omhoog kon trekken.

De trap kromde onder ons. Het voelde alsof hij zou breken. Alsof we alle vier naar beneden zouden storten en verdwijnen in een stuk geschiedenis dat niet meer losliet.

Toen zag ik het licht.

Bovenaan. Een kleine scheur van grijs daglicht in de kapel.

We waren er bijna.

"Nog één stuk," zei Chadri. Hij klonk moe, maar vastberaden. "Kom op. Doorgaan."

Ik voelde mijn spieren branden. Mijn benen trilden zo hard dat ik bang was dat ze zouden opgeven. Maar ik keek naar dat kleine stukje licht en ik dacht aan Mette. Aan hoe zij nooit boven was gekomen.

"Ik ga niet blijven zitten," fluisterde ik. Niet tegen iemand anders. Tegen mezelf.

We renden de laatste treden op.

Ik voelde hoe de trap achter ons kraakte. Hoe een balk brak. Hoe de hele doorgang letterlijk bezweek.

Maar ik keek niet om.

Ik rende.

Met Stacey's hand in de mijne. Met Spot trillend onder mijn haar. Met Jacob die piepte bij Annelieke. Met Chase die blafte alsof hij de hele wereld kon redden.

En toen kwamen we boven.

Een laatste knal.

Een wolk van stof explodeerde uit de opening.

De kapel beefde.

We lagen met z'n allen op de grond, hoestend, huilend, trillend. Maar we waren er.

Ik keek naar de ronde steen. Hij lag schuin, alsof hij nooit meer terug op zijn plek zou passen.

De doorgang was weg. Ingestort. Gesloten.

Maar wij waren eruit.

Ik pakte Stacey's hand. Ze kneep erin. Sterk. Vast. Levende Stacey. Niet verloren. Niet verdwenen in het donker van 1319.

Ik haalde diep adem.

"Dit was nog maar het begin, hè," fluisterde ik.

Stacey keek me aan.

"Ja."

En ze had gelijk.

10. Wat Boven de Grond Wilde Blijven

Toen het stof eindelijk zakte, bleef het in zachte wolkjes om ons heen hangen. Het rook naar oud hout, natte aarde en iets bitters, alsof de tijd zelf zich had verbrand toen de doorgang instortte. Ik lag nog steeds op de kapelvloer en voelde hoe mijn hart tegen mijn borst beukte. Mijn handen trilden. Mijn benen voelden slap. Maar ik leefde. We leefden allemaal.

Spot kroop voorzichtig onder mijn haar vandaan. Hij tikte met zijn neus tegen mijn wang, alsof hij wilde checken of ik nog heel was. Ik aaide hem en fluisterde dat het oké was. Jacob piepte zacht bij Annelieke en drukte zich daarna direct weer onder haar haar, alsof hij niet wilde zien wat er net was gebeurd.

Stacey zat naast me. Haar gezicht was wit, maar haar ogen glommen. Ze pakte mijn hand en glimlachte klein. "We hebben het gehaald."

Ik knikte. Mijn mond voelde droog, maar ik probeerde terug te glimlachen. "Dankzij jou," zei ik.

"Dankzij ons," verbeterde ze me zacht.

Chadri draaide de fakkel uit en legde hem naast zich neer. Hij keek naar de opening in de vloer waar we uit waren geklommen. De ronde steen was scheef komen te liggen. De lucht die eruit kwam was niet meer koud. Niet meer levend. Alleen stil. Alsof alles wat daaronder had gewacht, eindelijk had opgegeven.

"Het is goed zo," zei Annelieke. Ze keek niet naar de steen, maar naar ons. "De stad heeft gekregen wat zij nodig had. En de vrouw ook."

Ik voelde hoe mijn borst warm werd. Niet van de lucht, maar van het besef dat Mette eindelijk was gezien. Dat haar echo niet meer alleen was. Dat haar stem niet voor altijd onder de grond was blijven hangen.

"Wat gebeurt er nu," vroeg ik.

"Nu luistert de tijd weer naar zichzelf," zei Annelieke. "En jullie luisteren naar jullie eigen stem."

Ik wist niet precies wat dat betekende, maar het voelde waar.

Chase kwam naar me toe en drukte zijn kop tegen mijn hand. Zijn vacht zat vol stof, maar hij keek me aan alsof hij trots was. Ik aaide hem, en voor het eerst sinds we naar beneden waren gegaan, voelde ik de spanning uit mijn schouders zakken.

Stacey stond op en trok mij ook overeind. Mijn benen trilden alsof ze nog steeds dachten dat de grond elk moment kon wegzakken. Maar ik bleef staan. De kapel voelde anders nu. Lichter. Alsof er weer lucht door de muren kon stromen.

"We moeten terug," zei Stacey.

"Ja," zei ik. "Voordat de flits komt."

En toen voelde ik het al. Dat bekende, voorzichtige trekken in mijn buik. Alsof iemand een touw aan me vastmaakte. Alsof het heden weer aan mij dacht.

Annelieke keek ons aan met die rustige blik die altijd voelt alsof ze meer weet dan ze zegt. Chadri knikte naar ons, kort maar warm. Chase begon te kwispelen, alsof hij wist dat dit geen afscheid voor altijd was.

Jacob en Spot piepten tegelijk. Niet bang. Meer alsof ze elkaar een laatste knuffel van dit moment gaven.

Het licht in de kapel werd anders. Witter. De lucht werd dunner. Mijn oren begonnen te suizen.

"Het komt," fluisterde ik.

Stacey pakte mijn hand. "Samen."

Ik knikte. Natuurlijk samen.

Het licht werd sterker. Zo fel dat ik mijn ogen dicht moest knijpen. Ik voelde de grond verdwijnen onder mijn voeten, maar deze keer was het niet alsof ik viel. Het was alsof ik werd teruggetrokken door iets dat wist dat ik hier thuis hoorde.

Een laatste zucht van oude lucht.
Een laatste trilling van de kapel.
Een laatste herinnering aan Mette.

En toen was het weg.

Ik stond weer in 2026. In de Voorstraat. De muur glansde zacht in het zonlicht. De steen die had bewogen zat nu stil. Spot klom meteen weer onder mijn haar. De lucht rook naar brood en fietsen en gewone Delftse dingen.

Stacey stond naast me, net zo wit maar net zo kalm als ik.

Ik haalde diep adem.

"Het verleden leeft onder onze voeten," zei Stacey zacht.

"Ja," zei ik. "Maar het praat alleen als iemand luistert."

Ik sloot mijn dagboek toen ik dat opschreef.

Want dit verhaal wilde ik nooit meer vergeten.

Nawoord

We zijn nu net een dag weer terug en ik ben het gelijk gaan opschrijven. Ik voelde dat ik dit niet mocht laten liggen, omdat alles nog zo scherp in mijn hoofd zat. De geluiden, de geuren, de angst, maar ook het moment waarop Mette eindelijk werd gehoord. Ik was bang dat het zou vervagen als ik wachtte.

Vandaag leek Delft weer normaal. Mensen liepen voorbij, praatten, lachten. Maar voor mij voelde het anders. Alsof er onder elke steen nog iets fluisterde. Niet eng, meer alsof de stad me herinnerde aan wat we hadden gezien.

Stacey zat naast me op de stoep. Ze zei niets, maar ze hoefde ook niets te zeggen. Spot lag rustig onder mijn haar en Jacob kroop dicht tegen Annelieke aan. Alles was stil, en toch voelde het alsof er iets groots was afgesloten.

Ik dacht veel aan Mette. Aan hoe haar echo eindelijk rust kreeg. En ik realiseerde me dat sommige verhalen gewoon willen dat iemand ze hoort. Dat ze niet vergeten willen blijven onder de grond.

Daarom schreef ik dit. Niet alleen om het te onthouden, maar om te begrijpen dat luisteren misschien wel onze taak is.

Sommige stemmen komen pas boven als iemand bereid is om stil te zijn.

En ik denk dat wij dat waren.

Delft, 1319

Onder de straten van Delft ligt
nooit bedoeld was om gevonden

Wanneer Josefien een eeuwenoude steen aanraakt
voelt dat hij beweegt, ziet Stacey in een flits een vrouw
die opgesloten zit in het donker. Samen worden de meiden
teruggetrokken naar het jaar 1319, waar een verborgen
doorgang onder de stad op instorten staat.

Met hun gaven voor psychometrie, de hulp van Annelieke en
Chadri en zijn hond Chase, en de trouwe cavia's Spot en Jacob,
volgen ze het spoor van een vrouw die nooit is teruggekeerd. Maar
hoe dieper ze in de oude tunnel afdwalen, hoe duidelijker het
wordt dat de doorgang niet alleen dicht is gemaakt, maar
dat iemand toen wilde dat hij gesloten bleef.

De tijd houdt zijn adem in.

De stad fluistert.

En Josefien en Stacey zijn de enigen die nog kunnen
horen wat eeuwenlang verstopt lag.